

**Biblioteca ASTRA,
Corpul B**

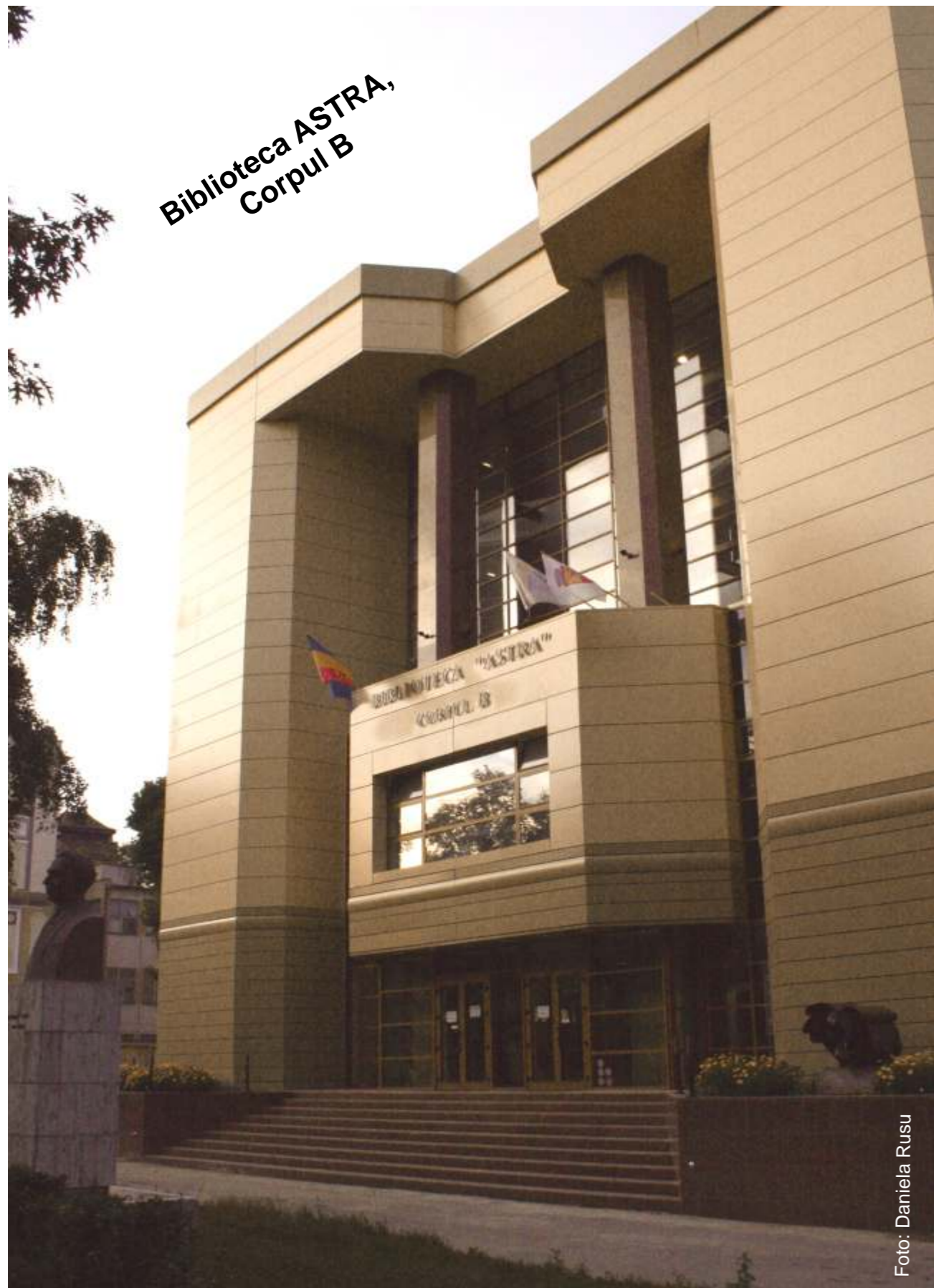
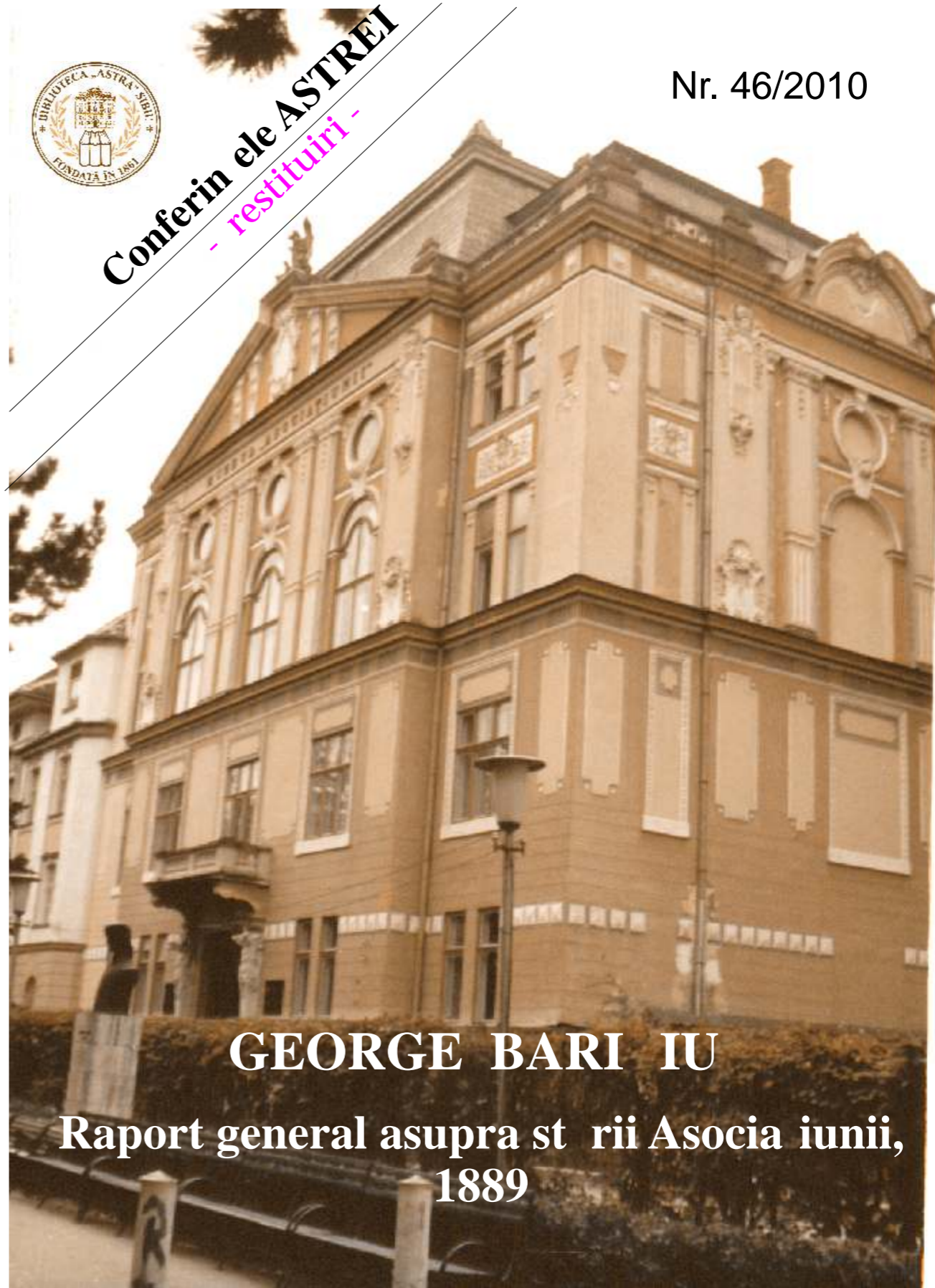

Foto: Daniela Rusu

**Conferințele ASTREI
- restituiri -**

Nr. 46/2010

GEORGE BARIȚIU
**Raport general asupra stării Asociațiunii,
1889**

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințe restituite:

GEORGE BARIȚIU:

Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889

Coordonatorul colecției: Onuc **Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: Daniela **Rusu**
Editor: Ioana **Butnaru**
Tehnoredactare: Gabriela **Hașegan**
Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

**CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU**

Str. G. Barițiu, nr. 5-7, cod 550178
Sibiu, ROMÂNIA
Tel.: +40 269 210551, +40 369 561731, fax: +40 269 215775
Web: <http://www.bjastrasibiu.ro>, e-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă</i> (nr. 1)
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i> (nr. 2)
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i> (nr. 3)
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i> (nr. 4)
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului</i> (nr. 5)
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931-</i> (nr. 6)
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i> (nr. 7)
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007	(nr. 8)
Pr. acad. Mircea Păcurariu	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i> (nr. 9)
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i> (nr. 10)
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii</i> (nr. 11)
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica</i> (nr. 12)
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i> (nr. 13)
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i> (nr. 14)
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna</i> (nr. 15)
George Banu	<i>Actorul european</i> (nr. 16)
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i> (nr. 17)
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers</i> (nr. 18)
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i> (nr. 19)
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i> (nr. 20)
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru</i> (nr. 21)
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu</i> (nr. 22)
Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică</i> (nr. 23)

Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio Deum esse</i> (nr. 24)
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul globalizării</i> (nr. 25)
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i> (nr. 26)
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate</i> (nr. 27)
Andrei Șaguna	<i>Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă decât pentru viață</i> (nr. 28)
Andrei Bârseanu	<i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci numai va sprijini literatura și știința</i> (nr. 29)
Iuliu Moldovan	<i>Problema Munților Apuseni</i> (nr. 30)
Ion Duma	<i>Eminescu și românii din Ungaria</i> (nr. 31)
Vasile Ladislau Pop	<i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul, dar au înstrăinat frați de către frați”</i> (nr. 32)
Vasile Ladislau Pop	<i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui: cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe, ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase întru susținerea vieții”</i> (nr. 33)
Vasile Ladislau Pop	<i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta, în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora ca să ne ridicam persoanele noastre (...))»</i> (nr. 34)
Sebastian Stanca	<i>Pastelele lui Alecsandri</i> (nr. 35)
Andrei Bârseanu	<i>„Oamenii mari se cunosc după seriozitatea cu care tratează chiar și lucrurile mici”</i> (nr. 36)
Andrei Șaguna	<i>„Suntem fiii unei patrii umane, culte și constituționale”</i> (nr. 37)
George Barițiu, Iacob Bologa	<i>“Nici unu poporu care nu cultiva artile si industri'a, nu are dreptu a se numerá intre poporale civilisate”</i> (nr. 38)
Acad. Radu P. Voinea	<i>Asociațiunea a avut un rol important în realizarea unității spirituale și naționale a tuturor românilor</i> (nr. 39)

- Vasile Ladislau Pop** *„Asociațiunea nutrește și conservă spiritul național, cultivă și conservă limba și prin aceasta existența națională”* (nr. 40)
- Iacob Bologa,
dr. D. P. Barcianu
Iacob Bologa** *Înființarea unei școli române de fete în Sibiu* (nr. 41)
- Iacob Bologa,
dr. D. P. Barcianu
Iacob Bologa** *Numai dezvoltarea facultăților spirituale, numai luminarea minții, numai cultura cea adevărată, norocesc, fericesc pe om, va noroci și va fericii pe poporul român* (nr. 42)
- Iacob Bologa,
dr. D. P. Barcianu
Iacob Bologa** *Asociațiunea pentru înaintarea în cultură a femeii române* (nr. 43)
- Iacob Bologa** *Poporul român singur prin cultură poate să se înalțe la acea vază și demnitate care l-ar putea mântui de nenumăratele rele ce-l apasă* (nr. 44)
- George Barițiu** *Asociațiunea este de nespuse folos nu numai pentru români ci și pentru popoarele conlocuitoare* (nr. 45)
- George Barițiu** *Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889* (nr. 46)

George Barițiu

Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889*

RAPORTŪ GENERALŪ

alŭ comitetulŭ Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ despre activitatea sa în decursulŭ anului 1889.

Onorată adunare generală!

Urmândŭ, ca în trecutŭ, întocmai prescrielorŭ § -lui 32 lit. g. din statute, și conlusulŭ adunării generale din anulŭ 1882 dela Dejŭ pt. prot. 33, comitetulŭ instituitŭ în adunarea generală din anulŭ tecutŭ, ținută în Făgărașŭ, își ia voia a presenta adunării generale următorulŭ raportŭ despre activitatea sa in timpulŭ dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1889.

I.

Despre ședințe.

Conformându-se prescrielorŭ §-lui 30 al. 1 din statute, comitetulŭ a ținutŭ și in anulŭ de gestiune 1889 în tótă luna câte o ședință, și fiindcă aŭ obvenitŭ casurŭ de urgență, în unele luni elŭ s'a văđutŭ necesitatŭ a se întruni

* Transilvania, Sibiu, 1890, an XXI, nr. 9, p. 293-305.
Textul respectă ortografia vremii.

4..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

și în câte două ședințe, ținându astfel cu totul 16 ședințe: 10 înainte de adunarea generală din Făgăraș și 6 după această adunare.

În ședințele sale comitetul a fost cu necurmată luare aminte la împlinirea datorințelor, ce i le impun prescrierile §-lui 32 din statute, căutându, asemenea predecesorilor săi, a susține vada și a promova adevăratele interese ale Asociațiunii. El a făcut la timp dispozițiunile pentru executarea concluserilor adunărilor generale din anii 1888 și 1889, și a luat măsurile de lipsă pentru folosirea sumelor votate în buget cu privire la administrațiune, la spriginirea de studenți și învățăcei de meserii, la edarea organului Asociațiunii, precum și la susținerea școlii de fete, resolvindu în același timp și curențele întrate.

Încât pentru stipendiile și ajutórele conferite în anii premergători, acelea s'au lăsat în folosirea respectivilor stipendiști și ajutórați, cari n'au terminat încă cursul învățătorei, dar au dovedit progresu îndestultor și purtare morală corăspundătoare.

În decursul anului 1889 au devenit în vacanță:

1. stipendiul din fundațiunea "Galliană", pentru studenți de gimnasiu;
2. două stipendii din fundațiunea "Tofalénă" și
3. patru ajutóre date în favorul învățăcelor de meserii din partea societății "Transilvania". Încât pentru stipendiile respective ajutórele acestea, s'a scris la timpul său concurs și ele au fost conferite tinerilor însemnați în conspectul alăturat sub 1% la acest raport.

S'au mai decernat în anul 1889 și alte 3 ajutóre la 3 studenți de universitate. Ajutórele acestea s'au format, în urma hotărrii luate cu datul 12 Noembrie 1889 sub Nr. prot. 145, din suma de 412 fl. 01 cr. v. a., ce s'a transpus comitetului cu datul 4 Octomvrie 1887 Nr. 285 prin direcțiunea

academiei de drepturi desființate din Sibiiu, din fondul societății academice “pentru spriginirea juriștilor săraci”, deasemenea desființate.

Tot în decursul anului 1889 s’au făcut dispozițiunile recerute pentru conferirea celor 2 stipendii à 100 fl. preliminate în budgetul pro 1890, pentru tineri cu preferință din munții apusenii ai Transilvaniei, cari ar voi a se perfecționa în o măestria de lemnăria mai perfecționată. Abia la concursul repetit a intrat o singură petițiune, care s’a potut considera. Amintim însă, că nici acest candidat nu ‘și-a început încă învățătura și n’a făcut, precum se vede, nici până ađi pașii de lipsă pentru a o începe și că, în urmare, ambele ajutore de câte 100 fl. au rămas adause la fondul Asociațiunii.

De asemenea nu s’a potut conferi, din lipsa de concurență, unul din stipendiile de câte 20 fl. din fundațiunea “Tofalénă”, și astfel și suma acestui stipendiū s’a adaus la fondū.

Ne împlinim în fine o plăcută datorință a face amintire și de alte 10 stipendii de câte 50 fl., menite pentru copile de părinți mai săraci, cari vor fi adăpostite în internatul împreunat cu școla civilă de fete a Asociațiunii. Stipendiile acestea, cari în partea lor covârșitoare, 9 la număr, au și fost conferite, s’au format din suma de 500 fl. dăruită în scopul arătat, cu cea mai mare prevenire, de cătră onorata adunare generală a institutului de credit și economii “Albina” din Sibiiu, ținută la 29 Martie 1889. Pentru acest dar marinos, care a dat multor părinți posibilitatea de a împărtși pe copilele lor de o creștere corăspundătoare, de o cultură generală temeinică, necesară pentru împlinirea vocațiunei importante, ce femeile au în familie și societate, onorata adunare generală va binevoi a exprima mulțumita sa onoratului institut de credit și economii “Albina”, care, după-cum s’a arătat în raportele comitetelor din trecut, și după cum se va arăta și în raportul da față, ‘și-a câștigat o mulțime de titluri la recunoștința noastră prin spriginul,

6..... *Conferințele Bibliotecii ASTRA*

pe care l-a dat și conținut a-lă da Asociațiunii, pentru scopurile școlii, ce susține.

În ceea-ce privește executarea concluzelor onoratelor adunări generale din anii 1888 și 1889 ne luăm voia a schița starea lucrului după cum urmază:

Însărcinării primite, de a decide însuși cererea domnului B. Bașota, jude regesc în pensie și avocat în Abrud, relativă la primirea dănsului între membrii fondatori ai Asociațiunii, comitetul a satisfăcut, estradându-și diploma obicnuită, după ce s'a conformată prescrierilor §-lui 6 al. 1 și a depus în hârtii de valoare suma de 200 fl.

Comitetul a primită mai departe însărcinarea, de a Vă arăta rezultatul obținut în cauza lăsamintelor după fericitul Avram Iancu și I. P. Bota.

În cauza referitoare la lăsamintul A. Iancu, care e deja transpusă Asociațiunii, s'a terminat în fine și pertractările necesare în procesul de transtabulare; actele, după cum ne-a raportat juriconsultul nostru, sânt înrotulate și se așteptă aducerea sentinței. Totu cu privire la această cauză ne luăm voia a Vă aminti, că fostul curator al lăsamintului, Alesandru Iancu, și fostul juriconsult al nostru în această afacere, d-lă Mateiu Nicola, au fost dați în judecată, în scopul de a fi constrânși la depunerea rațiociniilor pentru timpul, în care au administrat averea acestui lăsamint; pertractările în acest proces sânt în curgere și e speranță, că și această cauză se va finalisa în curând.

Lăsamintul A. Iancu constă din 1 casă, mai multe pământuri, 10 ½ cuxe din baia "Purica" și dreptul de móră în comuna Vidra de sus. Casa a fost reparată și se află în stare bună, dar nelocuită. Pământurile, a căror transtabulare este, după cum amă disă, în curgere, se administră prin esarendare, și pe anul curenț 1890 sânt esarendate preotului Ioan Iancu

din Vidra superi6ră pentru suma de 100 fl. Cele 10 ½ cuxe din baia “Purica” sântu transpuse pe numele Asociațiunii, ele nu aducă însă nici ună venită, de 6re-ce baia nu e în benedicțiune. În ceea-ce privesce dreptulă de m6ră, comitetulă a luată la timpă măsurile de lipsă pentru asigurarea lui, și causa este în curgere, reprezentată fiindă Asociațiunea prin d-lă advoc. Dr. I. Rațiă din Turda.

În ceea-ce privesce lăsamântulă după fericitulă I. P. Bota din Alba-Iulia, ne luămă voia a Vă raporta că, fiindă condițiunile testamentare de natura, de a nu le p6te accepta, vrândă a ținea contă de sensulă statuteloră Asociațiunii, comitetulă a aflată, că fundațiunea de 1000 fl. lăsată de numitulă I. P. Bota nu p6te fi primită în administrațiunea Asociațiunei. Conclusulă luată în sensulă acesta a fostă comunicată la timpă cu executorulă testamentară, spre scire și orientare.

Prin conclusulă seă dto Făgărașă 28 Augustă 1889 onorata adunare, remițândă elaboratulă relativă la o n6uă arondare a despărțeminteloră, a fostă însărcinată comitetulă să ‘lă comunice ca proiectă cu despărțemintele actuale și să-lă subșternă apoi acestei adunări generale, dimpreună cu părerile și informațiunile primite dela despărțeminte. Urmândă întocmai însărcinării cuprinse în acestă conclusă, comitetulă a luată pentru realisarea lui încă de timpuriă t6te măsurile de lipsă . Despre rezultată, comitetulă își ia voia a subșterne onoratei adunări generale sub 2% raportă specială, cu rugarea să binevoiți a-lă transpune, spre opinie și eventuale propuneră unei comisiuni ce va fi a se alege. La raportulă specială e aclosă și noulă proiectă de arondare precum și ună reasumată ală păreriloră și informațiuniloră primite dela actualele despărțeminte, care ne a servită de basă la compunerea proiectuluiă amintită.

8..... *Conferințele Bibliotecii ASTRA*

Însărcinării primite de a afla modul cel mai potrivit, cum s'ar putea folosi mai bine și mai corespunzător, prin publicarea de premii etc. în anul 1890 suma de 1000 fl. votată în adunarea generală din Făgăraș din anul trecut, în scopul de a înalța literatura populară română, și de a subține aceste adunări generale un proiect pentru organizarea viitoare activității a Asociațiunii pe terenul acesta, comitetul s'a conformat. Detaliurile sînt cuprinse în raportul special, ce ne luăm voia a-l subține sub 3% cu rugarea să fie deasemenea transpusă spre opinie unei comisii.

Din acest raport și în special din alocuțiunile lui, onorata adunare generală va binevoi a constata, că comitetul a tratat chestiunea din toate punctele de vedere și cu toată serioșitatea recerută, și că nu a aflat altă expedient, decît a o supune de nouă deliberării onoratei adunări, mai ales și în vederea, că la aducerea conșului, prin care ni s'a dat numita însărcinare, nu s'a luat în considerare activitatea Asociațiunii din trecut cu privire la acest obiect. Ideea în sine e foarte salutară, ea trebuie însă nesmintită adusă în legătură cu cele efectuate în trecut în această direcție, altfel ea se prezintă ca o imputare la adresa Asociațiunii încît pentru trecut, care după cum avea se arată în raport e cu totul lipsită de temei.

În urma reconșuirii comitetului, efectuată în adunarea generală din anul 1889, s'a urmat întocmai §-lui 11 și s'a notificat alegerea președinților la locurile mai înalte, de unde a și urmat aprobarea cerută. Membrii aleși în comitet, precum și funcționarii Asociațiunii, au fost așșași la timp despre alegerea efectuată. În legătură cu acestea ne luăm voia a notifica onoratei adunări generale cu părere de reu eșirea din comitet a d-lui Br. D. Ursu și a o ruga, să binevoiescă a întregi, prin alegere nouă, locul devenit astfel vacant. Afacerea cu procurarea portretelor conducătorilor de până acum și cu compunerea biografiilor conducătorilor decedați ai

Asociațiunii, încredințată comitetului prin onorata adunare generală din anul 1888, se află încă în studiu, mai vârtos în vederea unor pedeci, ce până acum încă nu ‘i-a succesul comitetului a le delătura.

Aici e locul se Vă amintim, că în procesul contra D-nei Zinca Romană din Făgăraș, pentru recunoșterea dreptului de servitute asupra casei din Făgăraș sub Nr. 588, intentat pe temeiul contractului de donațiune încheiat de răposatul avocat Ioan Romană la 25 Octombrie 1885, tribunalul reg. din Brașov, prin sentința de dto. 12 Octombrie 1889 Nr. 2740 a reieptat acțiunea Asociațiunii, judecându-o pe acesta la suportarea cheltuielilor procesuale, iar tabla reg. prin sentința de dto 27 Ianuarie a. c. Nr. 8195/89, a aprobat sentința forului de prima instanță. În speranța, că d-na Zinca Romană, în dorul de a-și arăta și mai avea pietatea față cu fostul ei soț, răposatul avocat Ioan Romană, și de a-și vedea eternizat numele, după cum însuși o dorise și după cum a și meritat, va realiza la timpul său deobligământul luat de bunăvoie asuprași prin declarațiunea solemnă, ce o a făcut la Nr. 9 din contractul numit de donațiune și se va îngriji, ca să se execute întocmai ferbinte dorința a decedatului ei soț; comitetul, fără a mai recurge la remediul de drept, ce i-l dă legea, a sistat procesul prin concluderea sa de dto 25 Februarie a. c. De atunci nu s’a întâmplat nici o schimbare în afacere.

II.

Despre școla Asociațiunii

Școla Asociațiunii a fost cercetată în anul școl. 1889/90 de 59 de eleve, 57 din diferitele părți ale coronei ungare și 2 din Bucovina; Internatul împreună cu școla a adăpostit în acest an 40 de leve: 37 din țările coronei ungare și 4 din Bucovina; 2 dintre elevele bucovinene au frecventat școla "Reuniunii femeilor române din Sibiu".

Conducerea afacerilor școlare a fost încredințată și în anul școlar expirat profesorului seminarial și prim-secretar al Asociațiunii, domnului Ioan Popescu, care internatul l-a dirijat, conducându și supraveghind în același timp și alimentarea și purtându și socotelele școlei și a internatului, d-șora directoare Elena Petrașcu. Învățământul 'lu a avut la conducere învățătorii ordinari provizori Dr. Petru Spanu și Dr. Vasile Bologa, apoi învățătoarea ordinar-provizorie Eugenia Trifu, și învățătoarea suplentă Victoria Filipescu. Învățătorul Dr. Vasile Bologa și învățătoarea Eugenia Trifu, întrunind calificarea prescrisă în §-ful 103 art. de lege XXXVIII din 1868, au fost întăriți în mod definitiv în postul lor. Dr. Petru Spanu, neavând încă examenul de calificare prescris pentru învățătorii de la școlile civile, va continua a funcționa și în anul viitor, și până la facerea celui examen numai ca învățător ordinar provizor. Comitetul a întreprins la timp pașii de lipsă la locurile competente, ca învățătorului Dr. Petru Spanu să 'i se permită a mai funcționa încă un an în mod provizor, ceea-ce în urma unui decret ministerial 'i s'a și acordat.

Postul învățătoarei Victoria Filipescu, care cu finea anului a abdis de la cariera învățătoarească, se va ocupa pe calea concursului, pentru care s'au și întreprins pașii de lipsă.

Catechisațiunea o a provădită la elevele de religiunea gr. orientală Preaonoratulă Domnă Zacharia Boiă, asesoră consistorială, ear la cele de religiunea greco-catolică onoratulă Domnă Nicolaă Togană, preotă cooperatöră în Sibiiă.

Instrucțiunea în limba francesă o a provădită domnișóra directöră Elena Petrașcu, ear în musica instrumentală domnișórele Adela de Heldenberg, absolventă a conservatorului de musică din Viena și Sabina Brote din Sibiiă. Ca medică de casă ală internatului a functionată D-lă Dr. Ioană Moga.

Pelângă cursurile ordinare a funcționată în anulă școl. espirată și ună cursă complementară, cercetată fiindă de 5 eleve. Învețământulă în acestă cursă l'ău provădită totă puterile didactice amintite mai susă.

Ca delegată ală comitetului în afacerile școlare, conformă prescrieloră ș-lui 17 C. al. 4, a funcționată președintele Asociațiunii, domnulă George Barițiu.

Din procesele verbale, luate în conferințele prescise ale corpului didactică, subșternute spre revisuire, precum și din constatările direcțiunii și ale delegatului seă, comitetulă a primită convingerea, că tóte puterile didactice, câte aă funcționată la școla Asociațiunii, aă fostă la loculă loră, și și'ău împlinită datorința după-cum se recere; ear din rapórtele speciale ale direcțiunei și ale delegatului nostru amă vădită cu plăcere, că școla nóstră continuă mereu pe calea progresului: acéta o aă dovedită celă mai eclatantă esamenele, atătă cele semestrare câtă și cu deosebire, cele dela sfêșitulă anului curentă , care s'ău ținută în prezența unui publică fórtă numerosă, și a multoră părinți veniți din mari îndepărtări anume spre acestă scopă.

Amintimă la acestă locă cu plăcere, că părerile ce le are comitetulă despre școla Asociațiunii le împărtășesce și organulă de suprainspecțiune ală statului, precum și împregiurarea, că întemeiată pe aceea, că s'a satisfăcută

12..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

recerînțelor legii (§-filor 17 și 103 art. de lege XXXVIII din 1868), comitetul a reclamat la locurile competente recunoscerea dreptului de publicitate pentru școla noastră.

Date mai detaliate cu privire la întocmirea și mersul școlei și a internatului se cuprind în programa, pe care o acludem aici sub 4%.

În ceea ce privește partea economică amintim, că de când s'a luat alimentarea în regiă proprie, s'a realizat, abstrăgându dela aceea, că elevele au acuma ocașiune a se deprinde în economia casnică, față cu trecutul, când alimentarea era dată în întreprindere, un câștig considerabil. Câștigul obținut în decursul anului școl. 1888/89 d. e. a fost 2009 fl. 87 cr. Comitetul a constatat la timpul său cu plăcere, că meritul în direcțiunea acesta compete d-rei directoare Elena Petrașcu, care a condus alimentarea cu mult zel și circumspecțiune. Din rațiociniul anului școl. 1888/89, pe timpul dela 1 Iulie 1888 până în 7 Iulie 1889, s'a constatat o îmbunătățire față cu anii precedenți, folosindu-se în acest an față de subvențiunea preliminară pe 10 luni cu suma de 1377 fl., o subvențiune numai de 586 fl. 10 cr. pe 12 luni.

Acoperirea trebuințelor curente ale școlei în decursul anului 1889 a fost foarte mult ușurată prin colectele, cari au intrat spre acest scop. În deosebire directorul institutului de credit și economii "Albina" și membru al comitetului, d-l Partenie Cosma, și-a câștigat multe titluri la recunoștința noastră. Din colecta întreprinsă de domnia sa în decursul anului amintit a intrat suma foarte considerabilă de 2727 fl. 59 cr. Tot în scopul arătat au mai intrat: a) dela institutul de credit și economii "Albina" din Sibiiu, pelângă suma de 500 fl. menită pentru stipendii, după cum s'a arătat la alt loc, un ajutor tot în suma de 500 fl.; b) dela institutul de credit și economii "Ardelena" din Orăștia 50 fl.; c) dela însoțirea de anticipațiuni și

credită "Hunedóra" în Deva 15 fl. Tuturoră acestoră binevoitoră și binefăcătoare ai școlei noastre comitetulă nu a întârziată a le exprima mulțumita sa, despre ceea-ce onorata adunare generală e rugată să ia actă.

III.

Administrarea averii Asociațiunii.

Cu privire la administrarea averii Asociațiunii ne luămă voia a aminti, că aceea s'a efeptuită și în anulă de gestiune 1889, pe lângă observarea evidenței și a controlă corăspunțetore. Taxele de pe la membri s'au incassată și în anulă acesta în cea mai mare parte pe calea direcțiuniloră din despărțeminte, cari cu puține escepțiunii, n'au pregetată a'și da totă concursulă loră pentru obținerea rezultateloră așteptate.

În legătură sub 5% ne permitemă a presenta onoratei adunări generale rațiociniulă pre anulă solară amintită (1889) pregătită, cu respectarea dorințeloră exprimate în adunarea din Făgărașă, ținută la 27 Augustă 1889 și țiile următore, de cassariulă Asociațiunii, d-nulă Gerasimă Candrea, dimpreună cu ună raportă specială ală acestuia, referitoră la rațiociniă și la rezultatele obținute.

Din rațiociniă se vede, că în decursulă anului 1889 venitele Asociațiuneiă au atinsă suma de 14211 fl. 11 cr., ear erogățiunile suma de 12530 fl. 83 cr.

Starea averii a fostă la 31 Decemvrie 1889 de 132539 fl. 43 cr. cu 5205 fl. 56 cr. mai multă decâtă în anulă precedentă.

Întreaga avere administrată de comitetulă Asociațiunii a fostă la același termină de 132539 fl. 43 cr.

Suma depositeloră a fostă la 31 Decemvrie 1889 de 3127 fl. 45 cr. v. a.

14..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

Se arată mai departe, că din venitele incassate sub diverse titluri s'au acoperit nu numai trebuințele budgetare, ci și o parte însemnată din datoria vechiă contrasă la banca "Albina", decând cu clădirea și adaptarea edificiului școlii de fete cu internat; s'au achitat mai departe spesele avute cu investițiunii și imposit nouă etc.

Comisiunea însărcinată cu revisuirea rațiociniului l'a aflat exact și în conformitate cu registrele și documentele justificative.

La cele espuse cu privire la rațiocini adaugem, că afară de ajutorele amintite sub Nr. II. al acestui raport, în decursul anului 1889 a intrat la cassa Asociațiunii suma de 50 fl. din rămasul fericitului G. Hangea din Maieru, fostu ces. și reg. cancelist în pensiune. Suma aceta ar fi să se folosescă, conformu codicelului la testamentul referitor la numitul rămas, ca un micu temei la înființarea unei reuniuni române de sodali, seū de industriă preste totu, seū să se deie ca ajutoru unei asemenea reuniuni existente; ea se administreză, până la alte dispozițiuni, ca depositu la cassa Asociațiunii.

În legătură cu rațiociniul pro 1889 se presentă proiectul de budgetu pro 1891 sub 6%

IV.

Membrii Asociațiunii

Membri ai Asociațiunii au fostu în anul 1889, ținându contu singuru numai de aceia, cari au solvit taxele la timp:

- a) fundatori 77.
- b) ordinari pe vieța 148.
- c) ordinari cu taxe anuale 294.

Între membrii arętați nu se află și cei însemnați în lista alăturată sub 7% ca însinuați dela adunarea generală dela Făgărașu încóce până la finea anului 1889 și dela 1 Ianuarie 1890, până la presenta adunare generală.

Dintre membrii Asociațiunii aũ răposatũ în decursulũ anului 1889 și până la acestã adunare generală, întru câtũ dispunemũ de datele respective, cei induși în lista alăturată sub 8%.

V.

Biblioteca Asociațiunii.

Biblioteca Asociațiunii a constatũ la finea anului 1889, conformũ raportului actualului bibliotecarũ, a dluĩ Nicolaũ Toganũ, dto 7 Augustũ a. c. din 1953 opuri, 5114 tomuri și 4265 broșuri. Sporiulũ a provenitũ, ca și în anii precedenți, din donațiunii și întrãri în schimbũ dela Academia de sciințe din Budapesta, dela Academia de sciințe ces. și reg. din Viena dela Academia romãnã din Bucuresci, dela Universitatea sãsescã din Sibiiũ, dela societatea "Verin für siebenbürgische Landeskunde" în Sibiiu, dela biblioteca naționalã din Florența și Roma.

Vrednice de amintire sũntũ donațiunile în cãrți făcute de președintele Asociațiunii, domnulũ George Barițiu, și de d-na Hermina Sentz, vėduvã dupã fostulũ directorũ alũ academieĩ de drepturi din Sibiiũ și membru onorarũ alũ Asociațiunii d-lũ Dr. A. Sentz.

Dintre scrierile periodice aũ încursũ gratuitũ: "Telegrafulũ românũ", "Gazeta Transilv.", "Luminãtorulũ", "Biserica și școla", "Fóia Diecesanã", "Familia", "Amiculũ Familiei", "Preotulũ românũ", "Economia naționalã", "Gazeta poporului" și "Pedagogulũ românũ". Inventariulu bibliotecii s'a sporitũ cu 109 esemplare din "Transilvania", organulũ Asociațiunii pro 1889.

16..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

Ne luăm voia a aminti la acest loc, că cu începutul anului curent bibliotecă a fost luată în seamă de noul bibliotecar, d-l Nicolae Toganu, ales în această funcție în adunarea generală din Făgăraș din anul 1889.

VI.

“Transilvania” organul Asociațiunii.

“Transilvania”, organul Asociațiunii, a continuat a se edita și în anul 1889 sub redacția președintelui nostru, d-l George Barițiu, după ce adunarea generală din Abrud din anul 1888 a lăsat neocupat postul de prim-secretar, cu care după statute, e împreună și redacția acestei foi.

Ca și în anul 1888 s'a scos “Transilvania” și în anul 1889 în 75 de exemplare, din care 570 s'au trimis la membrii Asociațiunii, 2 la prenumerați, 18 la despărțiminte, 48 la bibliotecă școlare și în schimb și 9 oficiose. Ea s'a trimis gratuit tuturor membrilor, cari plătesc taxele regulate.

Cu începerea anului curent, redacția foi a trecut în mâinile prim-secretarului ales în adunarea generală, ținută în anul 1889 în Făgăraș, al domnului profesor seminarial Ioan Popescu. Noul redactor, urmând întocmai hotărârii comitetului din ședința de la 21 Decembrie 1889 Nr. prot. 161, a adoptat ortografia Academiei române și a scos și continuă a scote foia în format 8 mare, purtând fișă-care număr înveliș. Și după schimbarea indigitată, întâmplată în redacție, foia continuă a se ține la înălțimea timpului și a chemării sale, servind, și ea în măsură corespunzătoare la realizarea scopurilor Asociațiunii, cari sânt literatura și cultura noastră națională.

VII.

Despărțemintele Asociațiunii

Cu privire la despărțemintele Asociațiunii însemnă-mă cu plăcere, că afară de cel din Gherla, din Șomcuta mare, din Bistrița, Sighișoara și Mediaș, (cele 3 din urmă nici nu funcționează) în toate s'a dezvoltat o activitate îmbucurătoare întru promovarea scopurilor Asociațiunii, cari sânt literatura și cultura națională, cele mai înalte interese, ce le avem, și e îndreptățită speranța, că interesarea acésta îmbucurătoare va cresce din an în an.

Ce privesce proiectul pentru o nouă împărțire a teritoriului Asociațiunii, starea lucrului o am îndignat sub pt. I al acestui raport.

VIII.

Supunându raportul acesta așteptării onoratei adunării generale în legătură cu aclusele:

1. raționamentul pro 1889 împreună cu raportul cassarului ;
2. budgetul pro 1891 ;
3. consemnarea membrilor nou-înșinați ;
4. consemnarea celor ajutorați prin stipendii ;
5. consemnarea celor răposați dintre membrii Asociațiunii ;
6. Raportul comitetului privitor la o arondare nouă a despărțemintelor Asociațiunii în legătură cu un proiect de arondare ;
7. raportul comitetului relativ la miia de florini, votată în scopul înavușirii literaturii populare române ;
8. programa IV. a școlii de fete a Asociațiunii adunarea generală să binevoască:

18..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

- a) a da comitetului absolutorul pentru activitatea lui din 1889 ;
- b) a aproba budgetul propus pro 1891 ;
- c) a declara de membri pre cei consemnați în lista prezentată ;
- d) a face amintirea obicnuită pentru membrii răposați ;
- e) a lua la cunoscință raportul comitetului și proiectul aceluia relativ la o nouă arondare a despărțimintelor Asociațiunii ;
- f) a se pronunța în merită asupra vederilor cuprinse în raportul comitetului relativ la mii de florini, votată pentru înavuțirea literaturii poporale române ;
- g) a întregi comitetul prin alegerea unui membru ordinar pe periodul 1890-1893.

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român , ținută în Sibiiu, la 12 Augustă 1890.

G. Barițiu m. p.
președinte

Dr. Ioană Crișiană m. p.,
secretară ală II-lea.